

LINNAEUS 1707-1778

Facit 321

'Kennis zonder naamgeving is nutteloos'. Deze uitspraak van de beroemde Zweedse geleerde geeft in een kort zinnetje weer waarom wij dit jaar zijn driehonderdste geboortjaar herdenken. Carl Linnaeus, later, na zijn verheffing tot de adelstand, in Zweden bekend als Carl von Linné, was niet de grootste onder zijn botanische vakgenoten, maar hij heeft met zijn binominale stelsel van naamgeving een blijvend, wereldwijd stempel op zowel de flora als de fauna gedrukt. Zelfs heden ten dage, ondanks DNA streepjescodes, geven we planten en dieren een Latijnse geslacht- en een soortnaam, zodat iedereen weet waarover het gaat. Vanzelfsprekend bracht de Zweedse postdienst begin van dit jaar een herdenkingszegel uit met zijn portret en een afbeelding van een van zijn bekendste naamgevingen: Linnaea borealis, een plantje dat hij voor het eerst beschreef tijdens zijn reis door Lapland. Eerder werd het *Campanula serpyllifolia* genoemd. U ziet, enige zelfpromotie was Linnaeus zeker niet vreemd. De afbeelding op de zegel verwijst naar zijn beroemdste boek, *Systema Naturae*, waarin hij zijn systeem van naamgeving uitlegt. Het ver-

scheen in Leiden in 1735, tijdens zijn driejarig verblijf in Holland. Latere, meer uitgebreide, drukken kwamen in Stockholm uit.

Voor ons Scandinavië-filatelisten is Carl von Linné bekend door Zweedse Facit nummers 321 en 323 en dan vooral door de mogelijke combinaties met nummer 321 met zijn verschillende tandingen. Het zijn herdenkingsuitgaven voor het 200-jarig bestaan van de Zweedse Academie voor Wetenschappen.

Tijdens zijn korte periode als praktiserend arts in Stockholm (1739) was Linnaeus een van de medeoprichters van dit genootschap. Er werd geloot wie de eerste voorzitter voor de komende zes maanden zou zijn en het lot viel op hem.

Een andere Linnaeus-verwijzing zijn Facit nummers 551-2, het zomerhuis in Zweedse

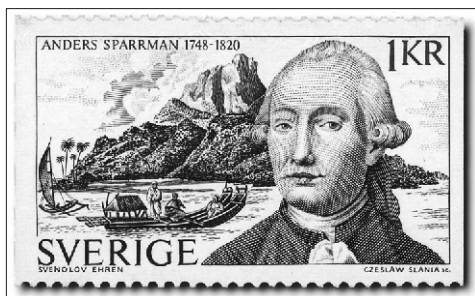

Facit 552

plattelandsstijl dat Linnaeus op zijn landgoed Hammerby in 1762 liet bouwen. Het kleine landgoed ten zuidoosten van Uppsala werd door hem in 1758 voor 80.000 daalders gekocht. Linnaeus moest zich in de schulden steken om het te kunnen aanschaffen, vier jaar later werd er

een behoorlijk onderkomen gebouwd, samen met een klein gebouwtje voor zijn collectie mineralen, herbaria en opgezette dieren. Het geheel is nu een Linnaeus-museum.

De aardigste herinnering aan het leven en werk van Linnaeus is de uitgave van 1978, Facit nummers 1039-1044, boekje H307. Het

Facit 828

le) waar het vuur voor het bakken ontstoken (kinna of kinda) wordt. In zijn 'Wöstgöta Resa' (1747) noemde hij deze streek de aangenaamste van heel Zweden. De heuvelrug ligt ten oosten van het Vänermeer en steekt al tienduizend jaar als kalkstenen rotsformatie boven het omringende vruchtbare landbouwgebied uit. Het is een paradijs voor vogelaars, botanici, fossieljagers en natuurminnaars. Sinds het bezoek van Linnaeus in 1746 lijkt er niets veranderd, er is een parkeerplaats met het bekende bord van de Zweedse dienst voor oudheden en verder niets. Geen informatiehut, geen kiosk of pannenkoekenrestaurant. Toen de schrijver dezes in het late voorjaar van 1993 deze in heel Zweden beroemde plek bezocht, heerste er een weldadige, overweldigende stilte. Toch waren wij niet de enige bezoekers.

Facit 827

De laatste zegel Facit 1471

van de reeks, nummer 1044, toont Linnaeus in zijn Laplandkostuum. Maar, de baret die hij draagt is die van de promovendus van de universiteit van Harlingen, waar hij met zijn in Zweden geschreven dissertatie de doctorstitel verwierf.

Het schilderij werd tijdens zijn verblijf in Holland gemaakt. Twee kopieën ervan zijn bekend.

Facit 2265

Verdere filatelistische verwijzingen naar Linnaeus zijn de portretten van enkele van zijn bekendste leerlingen: nr. 827, Thunberg; nr. 828, Sparrman; en nr. 2265, Solander. Tevens geeft nr. 1471 een beeld van de botanische tuin van de universiteit van Uppsala. Na zijn aanstelling als professor aan de medische faculteit aldaar, werd hij in 1741 ook benoemd als directeur van deze hortus. Want de medische wetenschap en de botanie gingen toen nog hand in hand. juni 2007.

